

NYHETER

Kongen verre enn utslipp

MILJØ

Kongekrabbens ødelegelser i Bøkfjorden er langt verre for bunnfaunen i fjorden enn utslippene fra Sydvaranger gruve. Det er konklusjonen i en Niva-rapport.

Øystein Hage
Bergen

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har laget en rapport om aktiviteten til Sydvaranger gruve, der forskerne har kartlagt situasjonen i Bøkfjorden i Finnmark. Hovedkonklusjonene er at kongekrabben er en langt større trussel mot miljøet i fjorden enn det utslipp fra gruveanlegget er.

Rasmus Hansson

Gruveutslipp påvirker sedimentene og faunen, og Niva konkluderer at gruveutslipp vil redusere artsmangfoldet og individtetthetene - men ikke i så stor grad som det kongekrabben gjør. WWF Norge mener dette illustrerer hvor ille krabben er for dyrelivet i havet.

Kjent med innholdet

Kongekrabbeforsker ved Havforskningsinstituttet, Jan Sundet, er kjent med rapporten. Han forteller at havforskerne har brukt Niva-rapporten i sitt arbeid, og påpeker at funnene han og de andre forskerne har gjort rundt kongekrabben stemmer godt overens med de funnene Niva har gjort.

– Da vi ble kjent med rapporten, fikk vi et godt grunnlagsmateriale for å bruke for vår del

FAKTA: GRUVA

- Sydvaranger Gruve AS
- Startet gruvedrift i 1906.
- Nedlagt i 1996. Kjøpt i 2006 av Tschudi shipping
- Eies i dag av Northern Iron Limited. Eierselskapet hadde ifjor et underskudd på ca 100 millioner dollar (600 mill. NOK).

FAKTA: KRABBEKRIGEN

- Står mellom de som vil øke det kvoteregulerte fisket i Øst-Finnmark basert på en bærekraftig kongekrabbebestand og de som vil ha et størst mulig destrueringsfiske.
- Miljøvernorganisasjonene og Direktoratet for Naturforvaltning ønsker også «å fiske for livet».
- Kvotefiskerne vant det første slaget da departementet stengte for fritt fiske i øst inneværende år, og heller beholdt ei kvote på tilnærmet samme nivå som i fjor.

Effekten av krabben vil være en redusert fauna med lavere artsmangfold i hele fjorden.

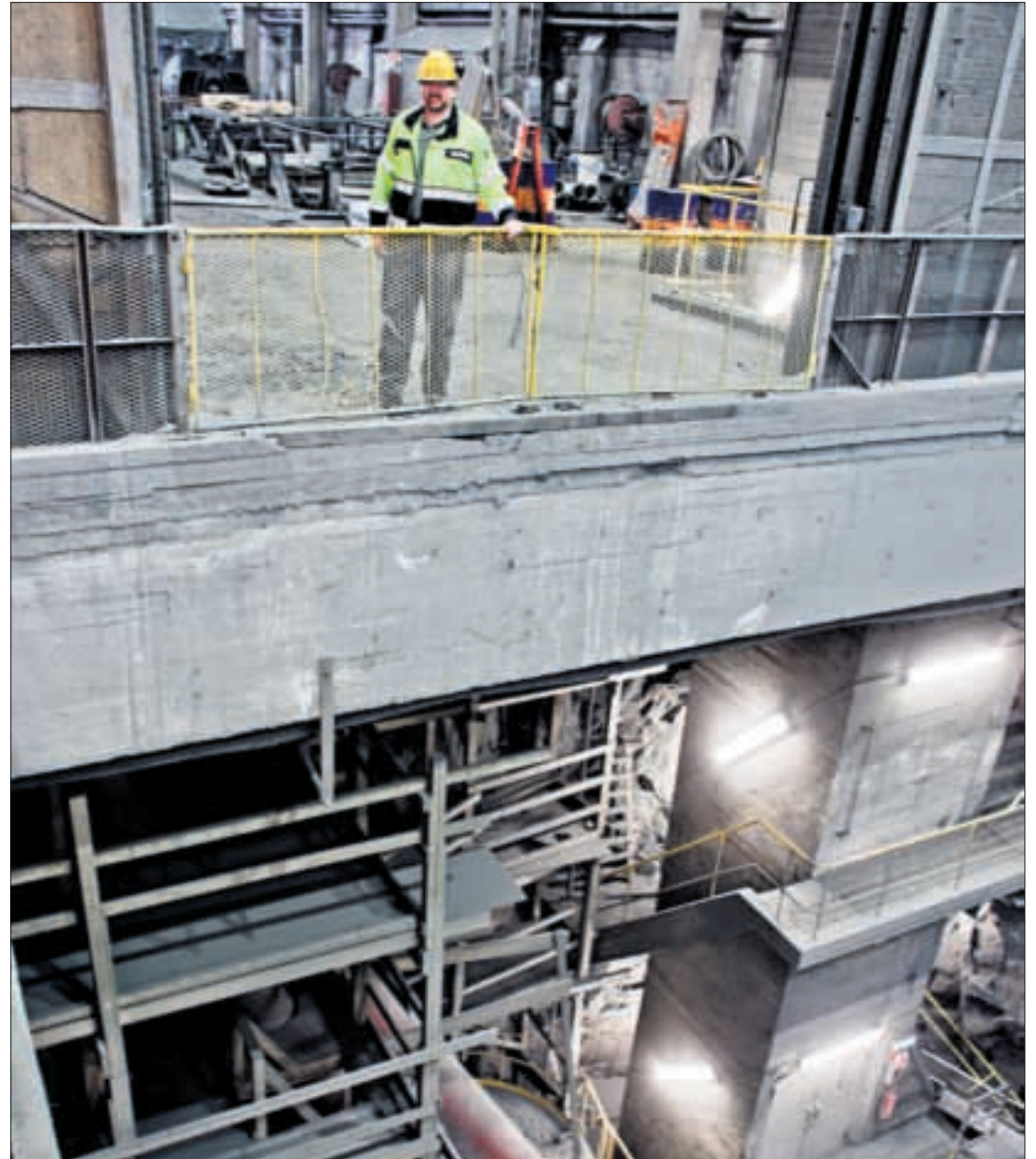
Niva-rapport om Bøkfjorden

av undersøkelsene, sier Sundet til Fiskeribladet Fiskaren.

Sundet understreker at deres ferskeste rapport ble presentert på Artic Frontiers i vinter, og at det ikke er noen konkrete planer om å følge opp krabbeundersøkelsene nå.

Radikal forverring

Rapporten ble laget i forbindelse med at Sørvaranger Gruve vil satse på gruvedrift igjen, og funnene i analysen viser at situasjonen for faunen er radikalt forverret siden midten av 1990-tallet. Rapporten fastslår i sin hovedkonklusjon at «Ef-

KRABBEKRIGEN: Niva konkluderer i en rapport om Bøkfjorden og utslippene fra Sydvaranger Gruve at kongekrabben er en langt større trussel mot faunene i fjorden enn det utslippene fra gruva er. Her er administrerende direktør John Sanderson inne i produksjonsanlegget til Sydvaranger gruve. FOTO: MARIUS FISKUM

ekten av krabben synes derfor å være en redusert fauna med lavere artsmangfold i hele fjorden. Samlet sett synes kongekrabben å ha større innflytelse på bunnfaunaen i fjordsystemet enn hva gruveavgangen har lokalt for fjordområdet utenfor Kirkenes».

I rapporten går det fram at nye utslipp av gruveavgang i Bøkfjorden trolig vil påvirke de samme områdene som tidligere. Trolig vil tilstanden for sediment og fauna bli omtrent som på 90-tallet, forutsatt at nye utslipp blir av samme omfang.

Kongekrabben utgjør dog et usikkerhetsmoment hvor effektene sammen med gruveavgangen er usikre.

Niva mener effekten av krabben vil være en redusert fauna med lavere artsmangfold i hele fjorden.

– En katastrofe

WWF-Norge er en av de miljøorganisasjonene som har jobbet mest mot kongekrabbens utspredelse, og generalsekretær Rasmus Hansson synes det er helt utrolig at myndighetene lar Bøkfjorden forfalle slik vi nå er vitne til.

Både giftutslipp fra Sydvaranger Gruve og kongekrabben er med på å ødelegge hele den nasjonale laksefjorden i Øst-Finnmark.

– Rapporten illustrerer at et helt artsmangfold i fjorden er i ferd med å gå til grunne. At regjeringen ikke griper inn mot giftutslippene samtidig med at de lar kongekrabbene forsette med å spre seg, viser at de er helt handlingslammet.

Dette er en total ansvarsfraskrivelse og WWF-Norge krever at myndighetene rydder opp, sier Hansson videre.

Bør undersøkes

Samtidig påpeker Niva at bunnfaunaen i Bøkfjorden var nokså ulik resten av området, og at det bør gjøres jevnlig undersøkelser i fjorden for å finne ut om utslipp eller krabbe er fremtidens største trussel.

– Vi vil nå følge opp denne undersøkelsen, og vil foreta nye undersøkelser av de samme problemstillingene. Vi vil fotografere havbunnen og sjekke fauna.

Undersøkelsene vil være av samme variant, men av mindre skala, sier Niva-forsker John Arthus Berge til Fiskeribladet Fiskaren.

Opprinnelig skulle disse undersøkelsene vært gjort nå i juni, men de vil bli utsatt til seinere på året.

oystein.hage@fbfi.no
Telefon: 55 21 33 13

Har planer om å vokse videre

Sydvaranger Gruve har planer om å vokse videre, det til tross for kritikken og problemene som har vært omtalt den siste tiden. Til dagens Næringsliv i dag sier administrerende direktør John Sanderson til avisen at selskapet jobber med utbyggingsplaner for en milliard kroner. Det vil kunne doble produksjonen i

gruva. Fiskeribladet Fiskaren avslørte for en måned siden at Sydvaranger gruve slapp ut en rekke ulovlige gifter som etter flere miljøorganisasjoners mening gjorde svært stor skade på miljøet i den nasjonale laksefjorden. Sydvaranger er blitt anmeldt til politiet, og Klima og forurensningsdirektoratet (Klif) har

også avslørt en rekke brudd på tillatelsene som ble gitt. Det var da Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) tidligere i måneden hadde tilsyn med Sydvaranger Gruve, det ble avdekket at virksomheten har brutt utslippstillatelsen sin på flere punkter. Ifølge Klif er det særlig kritikkverdige at Sydvaranger Gruve

tok i bruk kjemikaliet Magnafloc LT 37 uten først å ha tilstrekkelig kunnskap om kjemikaliet sine miljøegenskaper. Klif har imidlertid ikke krevd umiddelbar stans av bruken av Magnafloc LT 37 til miljøegenskapene er kjent, og Sydvaranger Gruve har fått frist til 1. september med å dokumentere kjemikaliet

miljøegenskaper. Fram til da går driften som før.

– Ja, det har vi anledning til, og det vil vi gjøre, sier teknisk sjef for Sydvaranger Gruve, Per Helge Høgaas til avisen Finnmarken. At Klif ikke har gått til det skrittet å stanse driften, mener han viser at utslippene er relativt udramatiske.